

Persbericht 10/02/2020

Stralingsrisico's slimme meter voor elektriciteit en gas: bezwaarschrift ingediend bij het Grondwettelijk Hof

In december 2019 werd een bezwaarschrift ingediend bij het Grondwettelijk Hof tegen de verplichte installatie van de digitale of 'slimme' meter voor elektriciteit en gas.

De digitale meters die netbeheerder Fluvius momenteel uitrolt in Vlaanderen, zenden de hele tijd radiofrequente elektromagnetische signalen uit, waarvan honderden wetenschappelijke studies aantonen dat ze schadelijk zijn en waar vele mensen gezondheidsproblemen door ondervinden. Het is dus onaanvaardbaar dat de overheid de blootstelling hieraan in de eigen woonst verplicht maakt.

De overheid heeft in een Besluit voorzien dat iedereen vanaf 2023 (tegen betaling) voor een bekabelde digitale meter kan kiezen, normaliter dus zonder stralingsblootstelling. Een bekabelde meter is echter niet overal praktisch toepasbaar en dus niet voor iedereen een oplossing. Het biedt ook geen oplossing voor de schending van de privacy.

Het doel van de procedure is om in het Energiedecreet zelf het recht te verankeren op een elektriciteits- en gasmeter zonder stralingsblootstelling, omwille van gezondheidsredenen. Ook wordt gevraagd om de verplichting tot installatie te schrappen.

De burgergroeperingen Beperk de Straling en de Vereniging ElektroHyperSensitiviteit Vlaanderen (VEHS) vinden dat iedereen de garantie moet krijgen op een stralingsvrije elektriciteits- en gasmeter, ook in situaties waarin bekabeling niet mogelijk is. Idealiter zou ieder die dat wenst zijn analoge meter moeten kunnen behouden, of een niet-geconnecteerde digitale meter krijgen die geen informatie doorzendt naar de netbeheerder, noch draadloos, noch via de kabel. In het buitenland wordt een dergelijke mogelijkheid tot 'opt-out' meer en meer de standaard, als gevolg van intensief protest vanuit de bevolking.

Het geld voor de rechtszaak werd ingezameld via een crowdfundingactie.

Toelichting

Sinds juli 2019 is netbeheerder Fluvius van start gegaan met de uitrol van digitale of 'slimme' elektriciteits- en gasmeters in Vlaanderen. De wettelijke basis hiervoor werd gelegd in het gewijzigde Energiedecreet van 26 april 2019 en in het Besluit van 17 mei 2019.

De digitale meter geeft de meterstanden van op afstand door aan de netbeheerder, waardoor er geen meteropnemer meer moet langskomen aan huis. Deze communicatie gebeurt draadloos aan de hand van elektromagnetische straling via het 4G-netwerk. Uit [metingen](#) uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse overheid blijkt dat de digitale meter quasi continu stralingspieken uitzendt, dag en nacht.

Honderden wetenschappelijke studies wijzen op de schadelijke gezondheidseffecten van deze

straling: van schade aan het DNA en zenuwweefsel tot onvruchtbaarheid¹. Honderden wetenschappers en artsen trokken de afgelopen 10 jaar al aan de alarmbel².

Wereldwijd rapporteren mensen ernstige gezondheidsklachten door EM straling en slimme meters in het bijzonder: hoofdpijn, slaapproblemen, leer- en concentratieproblemen, oorsuizen, hartritmeproblemen, duizeligheid, ...

Reeds van bij de eerste politieke besprekingen over de uitrol van de digitale meter hebben Beperk de Straling en Vereniging ElektroHyperSensitiviteit Vlaanderen gewezen op de gezondheidsrisico's en gepleit voor een mogelijkheid tot opt-out³.

Door nog anderen werd een [petitie](#) gelanceerd die zo'n 6.000 handtekeningen verzamelde. Een [petitie](#) van Test Aankoop kwam aan meer dan 14.500 handtekeningen.

Wij appreciëren ten zeerste dat dankzij de inzet van verschillende Vlaamse parlementsleden en minister Lydia Peeters er een keuzemogelijkheid werd voorzien in het Besluit tot een bekabelde digitale meter, vanaf 2023.

Toch is deze oplossing niet voldoende:

- Het zal wellicht niet overal praktisch mogelijk zijn om zowel de elektriciteits- als de gasmeter met de kabel te verbinden. Momenteel wordt er geen oplossing voorzien voor mensen bij wie dit het geval is. Wat moeten huurders doen als de eigenaar bekabeling weigert?
- De bekabelde optie wordt enkel vermeld in het Besluit, maar niet in het Decreet zelf.
- In het belang van de volksgezondheid zouden *alle* digitale meters *standaard* bekabeld moeten worden waar praktisch mogelijk. Mensen die individueel kiezen voor een bekabelde meter, zullen nog steeds aan de straling van de meter van de burens worden blootgesteld. Deze straling gaat immers dwars door muren heen. Overal waar men komt zal deze bijkomende stralingsbron aanwezig zijn.
- De bekabelde oplossing wordt pas beschikbaar in 2023. Wat met de personen bij wie Fluvius nu reeds een verplichte meter komt installeren? Moeten zij eerst een aantal jaren ongewenst aan deze straling worden blootgesteld?
- Bekabeling is geen oplossing voor de ernstige inbreuk op de privacy door slimme meters.

De Vereniging ElektroHyperSensitiviteit Vlaanderen en Beperk de Straling pleiten ervoor dat:

- De installatie van de digitale meter een **volledig vrije keuze** is (opt-in). Deze digitale meter moet waar mogelijk steeds bekabeld zijn.
- Personen die geen digitale meter wensen moeten hun **analoge meter kunnen behouden of opnieuw laten installeren** (bv. bij verhuis naar een woonst waar reeds een digitale meter staat), zoals dat bv. ook in [Nederland](#) mogelijk is.
- Als behoud of herinstallatie van een analoge meter niet mogelijk is, moet een digitale meter worden voorzien waarvan de draadloze communicatietechnologie simpelweg uitgeschakeld kan worden, zonder noodzaak tot bekabeling. Een dergelijk niet-geconnecteerde digitale meter wordt bv. in [Australië](#) voorzien.

---

¹ Zie bv. <https://www.emfresearch.com/> en <https://www.emfdata.org/en>.

² Zie bv. deze recente oproep ondertekend door intussen al meer dan 400 Belgische artsen en professionals uit de medische sector: <https://www.hippocrates-electrosmog-appeal.be/>.

³ Zie <http://beperk.dobs.com/slimme-elektriciteitsmeters> en <https://vehs.be/parlementaire-hoorzitting-digitale-meters-vehs-vraagt-opt-out/>

Een analoge meter of niet-geconnecteerde digitale meter bieden meteen ook een oplossing voor de bescherming van de privacy⁴.

In Wallonië was oorspronkelijk ook een verplichte installatie van de slimme meter voorzien (decreet van juli 2018), maar in het recente Waalse regeerakkoord (september 2019) staat expliciet vermeld dat men het decreet zal aanpassen zodat de **individuele keuzevrijheid van eenieder gerespecteerd wordt. Een dergelijke koerswijziging is ook in Vlaanderen noodzakelijk.**

Contact

Beperk.de.straling@gmail.com

contact@vehs.be

Mythes over de slimme meter:

- de slimme meter zal **energie besparen** – FOUT, het besparingspotentieel voor gezinnen met een laag tot gemiddeld verbruik is [beperkt tot onbestaande](#) bevestigt ook Test Aankoop. [Studies](#) en de ervaring in het [buitenland](#) toont dat slimme meters maximaal tussen de 0 en 1% energie kunnen besparen.
Hoe slimme meters precies zouden bijdragen aan de 'energietransitie' en het 'energiesysteem van de toekomst' wordt in geen enkele beleidstekst in detail uitgewerkt of toegelicht. Dat er ook 'slimme' meters worden uitgerold voor gas en water, toont aan dat het vooral draait om gebruiksgemak voor de beheerders van nutsvoorzieningen en het verzamelen van (persoons)data, en niet om energie- of andere transities.
- een slimme meter in elke woonst is noodzakelijk voor een betere integratie van en grotere rol voor hernieuwbare energie – [FOUT](#), het volstaat dat slechts een deel van de aansluitingen, bij voorkeur de grootverbruikers, van een slimme meter worden voorzien.
- de oude elektromechanische meters worden niet meer gemaakt – FOUT, onder meer de [SERV](#) trekt dat sterk in twijfel. De Brusselse vzw Collectif Solidarité contre l'Exclusion deed een steekproef bij een willekeurige meterfabrikant die bevestigde nog steeds analoge meters te blijven maken zolang er vraag naar is.
- er is een verschil tussen een 'digitale' en een 'slimme' meter – FOUT, de digitale, geconnecteerde meter die in Vlaanderen wordt uitgerold is identiek aan wat met in het buitenland een 'slimme' meter noemt. Het lijkt alsof de Vlaamse regering doelbewust voor spraakverwarring zorgde, in een poging om de bezorgdheid over 'slimme' meters te sussen, door te stellen dat het 'slechts' gaat om digitale meters.

Welke nadelen zijn verbonden aan slimme meters:

- [continue stralingsblootstelling](#) en alle gezondheidsproblemen die daardoor kunnen ontstaan
- inbreuk op uw [privacy](#)
- risico op hacking van uw persoonlijke data en cybercriminaliteit – criminelen zullen nauwkeurig in kaart kunnen brengen wat uw dagelijkse gewoonten zijn en wanneer u al dan niet thuis bent.
- overfacturatie doordat het verbruik kan overschat worden, tot wel 600% zo blijkt uit [onderzoek](#) - in het buitenland regent het hierover klachten
- een hogere factuur doordat de kost van de uitrol wordt afgewenteld op de consument

---

⁴ De schending van de privacy door slimme meters is de reden waarom de Liga voor Mensenrechten eveneens een verzoekschrift heeft ingediend bij het Grondwettelijk Hof tegen de verplichte installatie.

- een hogere factuur doordat de digitale meters om de 5 à 15 jaar vervangen moeten worden, terwijl de elektromechanische meters tot 60 jaar kunnen meegaan.
- een hogere factuur doordat de digitale meter zélf meer energie verbruikt
- meer pannes en defecten: de digitale meter is fragieler door de vele elektronische componenten
- brandgevaar - in het buitenland stelt men opvallend veel slimme meter-branden vast (VS, VK, Nederland, Frankrijk).

Wie heeft voordeel bij de uitrol van slimme meters:

- voor de fabrikanten van slimme meters rinkelt de kassa. In gans Europa zullen honderden miljoenen nog perfect functionerende analoge meters vroegtijdig vervangen worden door 'slimme' elektronische exemplaren. Deze slimme meters zullen bovendien om de 5 à 15 jaar vervangen moeten worden, terwijl de analoge meters tot 60 jaar meegaan. De oorspronkelijke impuls voor de uitrol van slimme meters kwam van de Europese Unie. Dat was mee het resultaat van intense lobbying door de sector van de slimme meterfabrikanten (o.a. ESMIG), zo bevestigde de voormalige Brusselse milieuminister Evelyne Huytebroeck in een debat in het Brussels parlement (17/01/2012).
- de netbeheerder(s) kunnen hun meteropnemers ontslaan, ze krijgen van op afstand een grotere controle over de meters en ze kunnen een enorme hoeveelheid (persoons)data verzamelen die gecommmercialiseerd kunnen worden op de groeiende markt van 'big data'.

Meer informatie

<https://beperk.dobs.com/slimme-elektriciteitsmeters>

<https://vehs.be/>